KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 1.6.2021 r.
COM(2021) 289 final

2018/0199 (COD)

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiej współpracy terytorialnej (EWT) wspieranej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego

2018/0199 (COD)

KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiej współpracy terytorialnej (EWT) wspieranej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument COM(2018) 374 final – 2018/0199/(COD)):	29 maja 2018 r.
Data wydania opinii przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny:	19 września 2018 r.
Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu:	26 marca 2019 r.
Data rozmów trójstronnych (porozumienie w sprawie ostatecznego tekstu)	2 grudnia 2020 r.
Data przyjęcia stanowiska Rady w pierwszym czytaniu:	27 maja 2021 r.

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiej współpracy terytorialnej ma na celu ustanowienie przepisów szczegółowych regulujących Europejską współpracę terytorialną („EWT”), doprecyzowanie i uzupełnienie przepisów zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/... ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi oraz wspólnej polityki wizowej, które regulują realizację i wdrożenie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Główny nacisk kładzie się w nim na kluczowe kwestie dotyczące wdrożenia i współpracy, przede wszystkim na:

- zdefiniowanie i zasięg geograficzny różnych komponentów poświęconych współpracy (transgranicznej, transnarodowej, międzyregionalnej i na poziomie regionów najbardziej oddalonych);

- określenie szczegółowych zasad koncentracji tematycznej;
- wyznaczenie celów EWT i jej zakresu;
- dostosowanie przepisów zawartych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów dotyczących programowania, instytucji odpowiedzialnych za program, zarządzania i kontroli oraz zarządzania finansami oraz
- integracji unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego.

Wstępne porozumienie jest zgodne z architekturą EWT, podzieloną na cztery komponenty, w tym nowy komponent poświęcony współpracy regionów najbardziej oddalonych UE. Potwierdzono w nim również ogólną alokację finansową i równowagę między komponentami, umożliwiając osiągnięcie celów instrumentu. Porozumienie zawiera również kilka przepisów upraszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji, dotyczących funduszy małych projektów (art. 25), pomocy technicznej (art. 27), stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów (art. 53 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów) lub mechanizmów audytu i weryfikacji (rozdział VI).

Dwie główne zmiany uzgodnione przez współprawodawców dotyczą współpracy morskiej, przywróconej w ramach współpracy transgranicznej, oraz złagodzenia wymogów dotyczących koncentracji tematycznej w odniesieniu do celów EWT. Nie podważają one jednak zdolności zainteresowanych stron do prowadzenia współpracy morskiej w sprawniejszy sposób ani do wspierania priorytetowych działań w zakresie budowania zdolności w ramach „lepszego zarządzania współpracą".

Zachowuje się koncepcję międzyregionalnych inwestycji innowacyjnych, przy czym przenosi się ją do zakresu rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego/Funduszu Spójności (EFRR/FS), z ograniczonym przydziałem środków.

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

Stanowisko Rady w pełni odzwierciedla porozumienie osiągnięte podczas rozmów trójstronnych. Najważniejsze zmiany wprowadzone do wniosku Komisji obejmują następujące kwestie:

- zmienioną architekturę, utrzymującą transgraniczną współpracę morską w ramach komponentu A (współpraca transgraniczna);
- ponowne wprowadzenie programów URBACT i Interreg Europe w ramach komponentu związanego ze współpracą międzyregionalną;
- potwierdzenie koncentracji tematycznej, zgodnie z art. 15 ust. 1, w odniesieniu do trzech celów strategicznych, w tym celu strategicznego nr 2 („Europa bardziej przyjazna dla środowiska i niskoemisyjna"), z dodatkowym obowiązkiem uwzględnienia celu strategicznego nr 4 („Europa o głębszym wymiarze społecznym") w odniesieniu do wewnętrznych granic lądowych. Z drugiej strony zmieniono wymogi dotyczące koncentracji tematycznej w odniesieniu do celów EWT: „Lepsze zarządzanie współpracą" oraz „Bezpieczniejsza i lepiej chroniona Europa", które stały się opcjonalne, odpowiednio przy pułapach 20 % i 5 % przydzielonych środków na program. W przypadku współpracy transnarodowej nastąpiło dostosowanie na poziomie 80 % do priorytetów strategii makroregionalnej i strategii na rzecz basenu morskiego;

- wprowadzenie obowiązku wspierania projektów o ograniczonej wartości finansowej, w tym za pośrednictwem funduszy małych projektów, w celu wspierania działań opartych na kontaktach międzyludzkich i małych projektów;
- włączenie inwestycji w innowacyjność regionalną do zakresu rozporządzenia w sprawie EFRR/Funduszu Spójności przy zmniejszonej alokacji środków i jednoczesnym zachowaniu i doprecyzowaniu celów i mechanizmów zaproponowanych przez Komisję;
- dostosowanie stawek płatności zaliczkowych i współfinansowania, nieznacznie powiększonych, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. Określono również stawki płatności zaliczkowych i współfinansowania wraz ze stopą wsparcia w ramach pomocy technicznej w odniesieniu do programów zewnętrznych, w tym wsparcia w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) oraz decyzji o stowarzyszeniu zamorskim;
- potwierdzenie środków finansowych, w tym wzmocnienie komponentów A i D, jak opisano powyżej, przy następującej alokacji środków:
  - 5 813 mln EUR na współpracę transgraniczną
  - 1 466 mln EUR na współpracę transnarodową
  - 490 mln EUR na współpracę międzyregionalną
  - 281 mln EUR na regiony najbardziej oddalone.

Ogólnie rzecz biorąc, choć Komisja nie zdołała przekonać Rady co do swojego wniosku w sprawie wiążącej koncentracji tematycznej w odniesieniu do celów EWT i usprawnienia współpracy morskiej w ramach współpracy transnarodowej, Rada respektuje strukturę wniosku i jego główne mechanizmy wdrażania. W szczególności porozumienie umożliwia kontynuację programu PEACE PLUS w celu wspierania pokoju i pojednania między hrabstwami granicznymi Irlandii i Irlandii Północnej, potwierdza nowy aspekt dotyczący regionów najbardziej oddalonych oraz integracji współpracy na granicach zewnętrznych, z uwzględnieniem dostosowanych przepisów.

W przyjętych zmianach zachowano zatem ogólną strukturę wniosku Komisji, przewidziane w nim środki i zdolność do osiągnięcia celów współpracy, do których dąży się w ramach instrumentu.

4. WNIOSEK

Komisja popiera wyniki negocjacji międzyinstytucjonalnych i w związku z tym przyjmuje stanowisko Rady.